

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septimana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiunilor :	Correspondintiele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contieniu	sè se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Viéti'a si placerile ei.

(Fine.)

Ce ironia a sortii este omulu, si-dice a seesa muritoriulu deprínsu a carti si a se arefa ne-multiemitu cu ordinea si dispusetiunile prove-dintiei. Omulu este sublimu. Mare este bogati'a, insemnatu este tesaurulu depusu de Creatoriulu in frumósele calitati, cu cari fa infrumsetiatu, in acele calitati, prin cari conform destinatiunei sale se póte inaltia la rangulu de domnu si stepanu preste totu ce exista in lume.

Mintea lui desvoltata a facutu se incete de-partarea, manile lui au strepunsu muntii cei mai inalti, geniulu lui a facutu din mare o punte de trecere intre diferitele parti ale pamentului, si a pusu in servitiulu seu totu ce exista in natura. Rege si imperatu este omulu prin mintea si intieptiunea sa preste totu ce a produsu in lume creatiunca. Puternicu este omulu prin mintea si calitatile sale bune.

De odata cu sublimatele calitati, cari caracteriséza pre omu, vedemu la elu germenele a o multime de slabitiuni si o aplecare nesatiósa dupa totu felulu de patimi, cari cá si unu verme neadormitu rodu la fericirea lui, lu-degradéza, lu-facu adesea se-si uite de sene, ba de multe ori lu-nimicescu. Pre cât se inaltia, si se póte inaltia omulu prin calitatile lui bune, pre atât lu-denaturéza, si-lu degradéza patimele, cand cineva nu scie a le tiené in freu, n'a invetiata a le predomni, si a fi domnu si stepanu preste sene.

Facutu este omulu, cá elu se-si caute in-susi fericirea cu medilócele, de cari dispune intru prisosintia, ba chiar se nu semta placere, decât numai in acele bunuri, cari si le insusiesce elu insusi prin punerea in activitate, prin folo-sirea de calitatile sale bune, prin cari devine capace a-si insusi intru prisosintia totu ce doresce.

Ei bine, dar in realizarea acestui opu omulu intempina o multime de pedeci, unu leghionu de dusmani cari lu-inpedeca intru realizarea scopu-riloru sale bine.

Acesti dusmani, cari ne insotiescu in totu loculu si timpulu in decursulu acestei vieti, suntu slabitiunile si patimele, de cari suferimu toti in mesura mai mare séu mai mica, si cari ne retieniu, ne inpedeca de a traí astfeliu, precum o pretinde dela noi natur'a nóstra si legea Domnului, conform acestei naturi si destinatiuni.

Lucrulu este d. e. pentru omu unu isvoru nepretiuitu de folóse si placeri atât materialí, cât si spirituali. Totu binele ce-lu ajunge omulu in lume, fia cá individuu, fia cá corporatiune, este productulu lucrului. Lucrulu prevede pre omu cu tóte acele bunuri, de cari este pendentu viéti'a. Elu ne sustiene acelu scumpu bunu, fara de care nu este viétia si placere: sanatatea, elu ne inaltia totu mai susu, desvoltandu si agerindu puterile, cari le aducemu cu noi in lume. Elu provóca, si ridica in inimile nóstre consciinti'a demnitati de omu, consciinti'a, ca existamu si traimu prin propriile nóstre puteri, acea ambitinne nobila, carea ne nutresce, si ne face se prosperamu, acea mandria a esentiali si valórei nóstre, carea ne inspira inim'a buna, si carea este focu-lariulu si isvorulu viétii.

Tóta buna starea, tóta fericirea, si tóte acele bunuri, de cari suntu ele conditonate, suntu in prim'a linia productulu lucrului.

Averea, onórea, de carea ne bucuramu in societate, cunoscintiele, de cari dispunemu, o judecata agera si buna, meritele, a caroru consci-intia ne face atât'a placere, unu caracteru blandu si nobilu, cari ne facu placere si bucuria nu sunt altceva decât productulu activitáti nóstre. Ba mai multu ele sunt numai intru atât'a de valóre pentru noi, ele ne facu numai intru atât'a bucuria si placere, incát sunt rezultatulu muncii nóstre.

Datori suntem dara a lucrá in considerarea atátoru insemnate bunuri, ce ni le prepara lucrulu si mai cu séma in considerarea faptului acelu'a insemnatu, ca elu este bas'a si fundamentulu celu puternicu, pre care avemu a cladí edificiulu, ce-lu numimu fericirea nóstra. Cu tóte acestea se pare, ca esista ceva in noi, ce ne trage la pamentu, o putere ascunsa, carea ne retiene de a ne impliní acésta detorintia. De vomu cede acestei puteri ascunse, de ne vomu lasá a fi supusi de dens'a pentru o placere momentana si numai paruta, atunci am facutu o abatere dela directiunea, ce trebue se o luamu in viétia, am facutu unu pasu gresitu, carele, daca se repetiesce, nu-lu mai potemu repará. Acésta abatere, acésta patima incepe a stepaní pre omulu, carele se face vinovatu de dens'a, a-lu conduce la altele si altele, pana cand apoi potentiandu-se lu-trantescu la pamentu, si-lu nimicescu cu totulu. Altcum ni se infacisiéza omulu, carele scie infraná de timpuriu aplecarea spre comoditate. Elu lucra cu diligentia, este totdeun'a veselu si bine dispusu, devine stepanu preste sene, are totu ce-i trebuesce, si nu are motivu a se plange de nimicu.

Va se dica, in viéti'a omului totulu depinde dela modulu, cum scimu se vietuimu. Daca ascultamu de vocea naturii si a legii, tóte ne mergu bine, la dincontra viéti'a ne este unu isvoru de amaratiune si durere. Precumu lucrulu, cá isvoru de viétia, de buna stare si fericire, si-are in aplecarea spre comoditate dusmanulu seu, tocma asia se intempla acést'a cu tóte celalalte aplecári si calitáti bune ale nóstre.

Totu binele, ce voiesce se-lu aiba, si de carele se bucura omulu in lume nu este altceva, decât o consecintia, a unei vietii virtuóse, si totu reulu, de care suferé omenimea este consecinti'a pecatului. O viétia virtuósa este placuta si unu isvoru nesecaveru de placeri, ér o viétia in peccate este insocita in totu timpulu de amaru si durere. Precum orice detorintia implinita este urmata mai curend mai tardiu de o drépta si meritata remuneratiune: tocma asia ajunge pre omu pentru ne'implinirea detorintieloru sale totdeuna o pedépsa sigura. Aceste pedepse constituescu apoi amarulu si durerea. Ele sunt isvorulu tuturoru suferintieloru, de cari patimesce neamulu omenescu.

Cea mai mare placere de viétia ni o da consciinti'a, convingerea, ca in totu momentulu ne amu indeplinitu cu acuratetia si punctualitate detorintiele impreunate cu viéti'a si cu positiunea, ce o ocupamu in societatea omenésca. Fericite de omulu, carele s'a ridicatu pre acésta trépta a vietii! In stadiulu acést'a nu esista neplacere, nu esista durere.

Omulu, carele traiesce insocitu de acésta convingere afla in lume o multime de placeri, cari desi sunt mici, totusi la olalta constituescu unu ce mare, unu intregu frumosu. Din nefericire omulu si in punctulu acést'a este unilateralu, si cei mai multi din noi ne legamu buna starea si fericirea de câte unu singuru obiectu, ér daca nu ne succede devenimu cei mai nefericiti.

Unulu d. e. si-afla tóta placerea in a-si cascigá avere, altulu umbla dupa ranguri, altulu voiesce se fia laudatu si cantatu de tóta lumea, altulu voiesce a avé viétia comóda, altulu semte placerea in studiu si asia mai departe. Tóte acestea si altele de natur'a lor voiesce se le ajunga omulu cu iutiél'a aburului, séu chiar momentanu, fara se prevéda, ca séu nu se potu ajunge, séu daca le a ajunsu, sunt unu visu, o disiertatiune, ce nu ne multimesce.

Singure de sene nici unulu din bunurile lumii nu ne multimesce. Din contra avendu cineva parte din tóte, séu chiar si numai din mai multe, se semte bine, si afla destule placeri in lume si in viétia. Omulu activu si cu socotéla in tóte, póte traí si comod, póte se-si cascige si avere, póte se fia multiamitu cu sene, póte se fia iubitu si placutu in societate, cu unu cuventu póte se ajunga in cadrulu naturei si puterii sale totu ce doresce. Amu disu anume in cadrulu naturii si puteriloru sale, pentruca amu voitu, si voimu a pretempiná acelu reu mare, de care suferé mai tóta lumea, ca traesce, precum se dice, mai multu in ceriu, decât pre pamentu.

Mai totu omulu suferé de slabitinnea de a'si pune dorulu, si a-si legá fericirea sa de lucruri nerealisabile. Mai totu omulu suferé apoi de acea slabitiune caracteristica neamului nostru, ce o numimu usiurintia, unu defectu care in cele mai multe lucruri ne orbesce, si nu ne lasa se ne privimu pre noi, si lumea de ceea ce este.

Faptulu acést'a ne face se perdemu o multime de ilusiuni, si se cademu din o neplacere in alt'a, ba chiar se ajungemu la desperatiune.

Din cele dise pana aici urméza, ca viéti'a nóstra este rea séu buna, neplacuta séu placuta, dupa cum adeca ni-o facemu noi, si ne scimu folosí de dens'a.

Celu ce traiesce conform naturei sale, si se supune conducerei legii Domnului, este multiemitu totdeuna, afla destule placeri, si nu este nici odata necessitatu a carti incontra sortii si inprejuráriloru sale.

Despre duminica.

Duminică este acea zi, întru carea totu sufletu creștinu, după principiile Bisericii sale, veneră și adora pre dumnedieu dela care a primitu și primesce neîncetatu „tota darea cea buna și totu darulu deseversitu.“

În fapta vedem înse, ca cei ce se numesc creștini, nu toti sunt de unu acord cu noi séu asiediamintele ddiiesci. Sunt adeca unii, dintre asia numitii „inteliginti“ cari în tota viéti'a lor, nu dau nici cele mai mici probe de veneratiune catra serbatori și dumineci. Tóte cele din lume le-ar întogmi după cifre; tóte asiediamintele culturali, cari nu convinu cu calcululu lor le-ar delaturá, cá pre nesce lucruri secundari și daunóse pentru omenime.

Când unii cá acesti'a, ar remanea pre langa credinti'a și conventiunea lor nefericita; candu am sci, ca cei mai multi dintre acestia, nu s'a crescutu cu prescura; când am fi convinși, ca unii cá acestia, nu lucra precum spre surparea poporului asia și a lor; cându nu am vedea, ca ei traiescu după poporulu celn moralu, și ca numai pana atunci potu susta, pana ce nu s'au stinsu din acest'a morala respective credinti'a eredita dela mosi — stramosi —, am tacea, și nu am perde timpulu nici macaru pe unu momentu cu ei; — convingendu-ne înse despre contrariulu; convingendu-ne, ca prin comune mici și mari precum și prin orasie togma acesti'a sunt, cari corumpu poporulu prin neamblarea lor la Biserica prin enuntiatiunile lor dehonestatóre facia de Ddieu și institutiunile bisericeii — cauta se-i combatemu după tóte modurile.

Ce tienu unii dintre dregatorasii nostrii despre dumineci și serbatori? Tienu, ca acele nu sunt merite pentru de a ne ocupa cu Dumnedieu și adorarea Lui: ei a implini numai lucruri, cari sunt incoepiate cu interese private séu deregatoriali, séu propriaminte tienu, ca acele sunt dile de mari perderi din punctulu de vedere alu economiei.

Noi inca vomu grai în limbajulu lor, întrebându: dara timpulu perdutu pe la cafene pe la biruri, pe la carti, pe la venatu séu în alte ocupatiuni contrarie dilei dominecei — óre nu este perdere economica? Noi dicemu ca — da!

Scimu, ca la aceste ei ne voru replica ca: corpulu are trebuintia de odichna, ér (sufletulu) spiritul de distractiune.

Ore duminică — esceptionandu mentiunea ei principala, ca omulu lepadandu tota grigea cea lumésca se ocupa cu Ddieu — óre totu-odata nu este menita și spre acelu scopu, ca corpulu frantu de ocupatiunile septemanali sè-se odichnésca pentru de a se recrea spre lupt'a noua a septemanei urmatóre?! Noi asia dicemu ca — da! Inca și întieleptulu legislatoru alu poporului israilitenu fiindu miscatu de inspiratiunea dieirei a fostu disu: „siese dile vei lucra, si-ti vei face tóte lucrurile tale. Ér diu'a a sieptea . . . nu vei face într'ensa nici unu lucru, nici tu, nici servulu teu, nici serva ta, nici veri o vita a ta, nici streinulu teu, care locuiescu în launtrulu portiloru tale.“ (II. Moise XX. g. 10.)

Se presupunemu dar, ca în di de duminica omulu ar fi în activitate neîntrerupta. și ca nici odata nu si-ar aduce aminte de Ddieu — óre fire-ar asia ceva profitu, precum presupunu multi dintre fi veacului?

Noi cutezamu a întari, ca nu numai în lucrulu seversitu duminică, dar nici în celu de preste septamana nu ar fi vre-unu profitu séu castigu, daca poterea muncitóre nu ar avé la vremea sa pauza cuvenita.

Cunóscemu prin multe locuri economi, cari si-tienu fala, daca ocupandu-se cu economi'a de campu în dile de dumineci și serbatori, prin acést'a potu întrece pre vecinii lor în lucru. É dreptu, ca acesti'a seversiescu mai curendu lucrurile lor; înse trebuie se vedi apoi diferinti'a mare ce esista între lucrurile acestor'a și a celor'a cari le seversiescu în regula.

Némentiulu și anglesulu cu de buna séma ocupa locul antaiu în privinti'a culturai de economi. Ce vedemu în capitala Londra? În dile de dumineci și serbatori pretutindeni o tacere mormentala. Tóte negotiatoriile, fabricile, postecele etc. etc. închise. Ce vedemu la vecinii nostrii nemti? O stare de totu buna, o economi estinsa și pe langa aceste veneratiunea duminecilor, serbatorilor și preste totu a cultului! Si acum'a întrebamu, cu cât e mai inapoiatu némtiulu séu anglesulu în privinti'a economiei cá noi, cari nu ne sfimim a lucra atunci, când s. maica Biserica ne chiama a ne roga? Macarca numai anglesulu scie — ce și în pracsă sustiene ca „timpulu e bunu.“

Daca dar aceste popóre culte dela micu pana la mare, dela celu mai invetiatu pana la celu mai neinvetiatu, sciu venerá duminicele și serbatoriile; — pentru ce nu prevedu și fi bisericeii nóstre și anume unii dintre cei ce se tienu acum'a inteliginti, ca ar trebui se urmarésca pre aceste popóre culte?!

Iosifu I. Ardelanu.

Ce se recere în presinte dela disciplin'a scolara?

(Disertatiune tienuta în conferinti'a generala a invetiatorilor din cerculu Alzey de Geck, publicata în Monitorulu scolaru pentru Hessen și în „Die deutsche volksschule“ din Lipsca.)

Togma în tempulu nostru pré agítatu se póte audí din tóte partiile, dela cei mari și dela cei mici, dela culti și dela cei fora cultura, dela preoti și laici ca unu adevéru constatatu: „Moralitatea a datu inderetu în omenime, și devine totu mai rea.“ Se cerctamu deci seriosu si cu consciintiositate acést'a stare, cáci scól'a și viéti'a morala a ómenilor stau în cea mai strinsa legatura, în continua reciprocitate. Au nu voira pentru acést'a sè puna tóte slabitiunile adevérate și întipuite ale presintelui în socotél'a scólei și se afle în educatiunea publica isvorulu causei toturor relor. De aci au și urmatu, cá în tóte reuniunile invetiatorilor a statu deja la ordinea dilei tema: „Ce recere presintele dela disciplin'a scolara?“

Se previnu mai antaiu în ce modu s'a dezvoltatu viéti'a morala a ómenilor în decursulu istoriei, au cá se póte observa aci progresu ori regresu. Aci aflamu indata, ca vitiulu și immoralitatea s'au ivitu în tóte tempurile intra ómeni și cumcá aceste rele nu sunt numai productu reu din dilele nóstre. Inca la cei d'antaiu ómeni despre acarora viéti'a ne povestesc bibli'a, trebuie se audimu despre cea mai înfioratoria crima de fraticidu si curundu după aceea se istorisesc despre traiulu bogatu în pecate alu

contemporanilor lui Noe. Mai amenatu dice Osea, proroculu despre poporulul seu: „Auditi cuventulu Domnului, voi fii ai lui Israelu! Domnulu are causa se dojenésca, căci nu esista in tiéra fidelitate, nu dragoste, nu cuventulu lui Ddieu, ci hul'a asupra lui Ddieu, mintiun'a, asasinatulu, furtulu s'au sporitu si unu pecatu alu sangelui urméza pre celalaltu.“ Déca cugetamu mai departe la regele Beltazaru si la Babiloneni, la Socrate si la protivnicii lui, la poporulu romanu pe tempulu imperatorilor, si vomu po-tea constata indata, cumcă la tóte popórale culte din anticitate ce-lu pucinu in anumite perioade au fostu la ordinea dilei mare desfranare, lenevire, lipsa de consciintiositate si de caracteru si crudelitati. Dara si la poporale mai noi, cari au statu togmai ca si noi sub influinti'a binefacatória a crestinismului, se aréta crudime, selbaticia, hulirea celoru sante, nemilostivirea si infidelitatea, precum se vede de ajunsu din viéti'a regelui frânciloru Chlodwig si a urmasiloru lui, din tempurile nenorocite ale drep-tului pumnului si a le resbelului agraru, a resbelu-lui de 30 de ani, din tempulu lui Ludowig XIV. si din revolutiunea francesca.

Totusi nu trebuie sè se tréca cu vederea, că in toti tempii infloreau intre omeni virtuti inalte si mari eroi de spiritu cultivau sentiulu idealu alu contemporaniloru lor si purtau cu santu zelu lupt'a cea mai grea togmai in cele mai grele tempuri pentru a lati fric'a de Ddieu, disciplin'a si ordinea, adeverulu si dreptatea. Viéti'a acestoru nobili din anticitate carunta radiaza cu o stralucire luminósa, ca stelele ce selipescu in intunericulu noptii. Patriarchi si invetiatori religionari, diplomati, generari si poeti forméza unu siru insemnatu. Déca ne aducemu aminte de Noe, de Abram, Moise, Licurgu, Solonu si Cicero, Bonifacius, Gottfried de Bonillon, Rudolf de Habsburgu, Dr. Martinu Luteru, Klopstock, Herder, Goethe si Schiller si altii nu mai avemu nevoe de alte documente spre a dovedi adeverulu asertiunei nóstre. Totu natulu scie, că acesti barbati au intre-cutu fórte multe pe continpuranii loru intru sentie-mintele nobile si tendintiele loru inalte, de si unii dintrinsii n'au fostu in tóte ale loru liberi de gresieli.

Unde idealistii nu mai puteau portá lupt'a contra vitiului ca invingetori, man'a provedintiei se ivea in viéti'a poporoloru. Unde disparea virtutea nava-liu poporale isbindu cu puternicele efecte ale res-belului unele asupra altori'a; inse urmasii popora-lor cu vechia cultura prin nenorocire si sub influ-inti'a simtiului naturalu aspru, dar barbatescu si nesticatu alu asupritoriloru loru fiindu lamuriti si contopiti cu acesti'a intru noue generatiuni, cari au esitu mereu din nóptea barbariei, a crimelor si a atrocitatiloru totu mai multu in lumin'a nobilei cul-turi si a moralitatii.

Viéti'a morala la popórale singuratice dovedesce asiadara câte odata de buna séma o stare de stag-nare séu regresu, — dupa acea inse totdeun'a s'a rapeditu cu putere intr'unu progresu spre unu ce mai bunu. De acea vaetele despre neincetat'a stricare a moravuriloru nu este indreptatita si e cu putintia numai la asia omeni, cari nu potu ori nu voru sè privésca peste istori'a omenimei, séu caror'a pentru scopurile loru netrebnice le vine la socotéla se esplice lumea pururea de rea.

Se privimu acuma starea morala si causele ei in tempulu de facia cu deosebire la poporulu ger-manu. Aci statistic'a criminala aréta, că in cei 10

ani din urma crimele in proportiune s'au sporitu, prin urmare se dovedesce unu crescementu de cru-dime si de demoralizare, diuarele au adusu adese astfelu de materialu si sunt de cea mai mare insem-natate câteva astfelu de date. Asia statistic'a cri-melor in Prusi'a dupa pertractarile jurielor dovedesce unu tristu sporu. Dela 1871—1874, sperju-riulu a sporitu cu 51.51%, asasinarea de copii cu 82.83%, vatemarea corpului cu 85.46%, falsificarea de documinte cu 90.19%, crimele contra moralitatii 102.19, asasinatele si incercari de asasinatu cu 144.22%, insielatiunile cu 193%, falimentele insiela-tória cu 826.14%. Mai departe cetimu despre deca-dinti'a moralitatii in Baden, cumcă la unu cresce-mentu poporalu numai de 3% dela 1872—1877 fur-turile s'au sporitu cu 19%, asasinatele si uciderile cu 69%, vatemarile corpului cu 91% si delictetele morale cu 122%.

(Va urmá.)

Romanii din Macedoni'a

F. Kanitz, scrietoriu, care a publicatu pana acum mai multe opere asupra popóreloru din penin-sul'a balcanica, suprinsu de scirea, ca Macedo-romanii au hotaritu sè-se opue cedarii teritoriului lor, face in „Gazett'a generala“ din Ausburg urmatórea des-criere a acelei interesante parti a poporului nostru, pe care o reproducemu aci dupa diurnalulu „Timpulu.“

Érasi resare pe neasteptate o piétra din mozaiculu pestritiu de popóra din Orientulu Europei. Ro-manii asiediati la marginea Greciei au protestatu energicu la Sultanulu in contra cestiunii teritoriului lor si iau o atitudine contra regatului elinu.

Cine suntu acesti Macedo-romanii, cari aparu de o data in scen'a politica? Cari sunt posesiunile lor? Cât de mare le e numerulu? Éta întrebări, ce s'au pusu adese in dileledin urma; descrierea de mai la vale va interesá póte pe cetitori, daca voi dice antici-pandu, ca Romanulu macedoneanu séu Tintiariulu forméza unu importantu elementu de cultura in Turci'a.

Postulu celu mai inaintatu spre nordu alu acestei interesante ramure de Romani de sud se afla in Vien'a; fundatorii firmelor europene Sina, Dumba, Tirca, invetiatul Karajan, s. a. sunt Macedo-romanii. Lumea i-lua dreptu Greci, caci putienu se scrie despre Macedo-romanii si póte ca profesorulu din Halle, Thuman, daca ar trai, ar puté se spuna si adi ca acum o suta de ani: „Sciu profesori de isto-rie, carorá nu le-a fostu cunoscuta nici esistencia loru.“

Romanii in cestiune se numescu pe ei insisi „Romani“ caci, cá si locuitorii celui mai tineru regatu europénu, ei deducu originea lor in linie di-recta dela Romani, desi e cam doveditu, ca stramosii lor au fost in cea mai mare parte autochtoni ro-manisati, cari au primitu limb'a cuceritoriloru. Grecii i-numescu in bataie de jocu Cutio v l a c h i (Ro-manii schiopi) Slavii le dicu Tintiari pentruca pronuncia cinci alu Romaniloru dunareni cá tinti.

Cu totu amesteculu cu diferite rase straine ce-i incungiura, tipulu Tintiariului e fórte caracteris-ticu. In genere inrudirea apropiata cu Daco-romanii nu se póte contesta. Craniulu bine formatu, peliti'a bruna, taetur'a fetii determinata ochii negri cu es-presi'a lor de inteligentia si energia, colórea inchisa a perului si frumseti'a femeiloru sunt comune amen-

daroru ramurilor. Si in strainatate Tintiarulu pas-tréza portulu seu asemenatoru cu alu Albanezului, camasia cusuta pana in genunchi, tunica galbina deschisa cu maneci anguste lucrate cu gaitane negre, peste acést'a unu peptariu cu jumetati de maneci si cu guleru mare, brâu rosii, fes asemenea, ér in pitióre opinci in form'a sandaleloru. Negutiatorii au portu amestecatu turco-europenescu.

Romanii macedoneni se tienu de biseric'a ortodocsa, inse leturghi'a se cetesce romanesce. Pentru a-si pastra acestu dreptu, coloni'a macedo-romana din Pest'a au sacrificatu mari sume intr'unu procesu in contra comunitatii grecesci de acolo, cu care aveau o biseric'a in comunu, pana ce imperatulu Franciscu le-a recunoscutu acestu dreptu printr'o scriere autografa.

Afara de idiomulu lor propriu, aprópe identicu cu celu romanescu, ei si-insusiecu limbele popóreloru in mijloculu caror'a traescu. In Macedoni'a Romanulu vorbesce si grecesce, care limba adoptata fiindu in scriere si in negotiu a suplinitu in multe parti pe cea autochtona. Astfeliu lunga Art'a superióra mai cu séma iu partea de nordvest a regatului elenu.

Albanesulu lu-numosce pe Romanu c i o b a n u. caci majoritatea Romaniloru locuitori in Albania de nordu si de sudu e pastorésca si pururea in migratiune. In timpulu verei mai nu remane sufletu de omu pentru pazirea caseloru neincuiate, a caroru pradare ar si fi cam ingrata. Satele bine construite se populéza abia in Noembre, când nomazii se intorcu dela munte cu turmele pentru a se cobóri in siesurile mai calduróse si când se intorcu din departata strainatate parintii de familie cu sacusiorulu de bani, pe cari i-au castigatu cá crasimari pe drumurile mari ale Bulgariei, cá argintari si fabricantii de arme, cá zidari, croitori, s. a. m. d; caci Romanulu e cautatu, fiindu cu minte, harnicu si sobru si castiga in genere mai multi bani, de cât i-trebuie familiei lui.

Inainte se amintea despre Macedo-romani ca sunt numai pastori si bacani; marea loru inclinatiune pentru industri'a de arte si talentulu loru pentru architectura nu se releva, desi abstractie facendu de Constantinopole, Atena si Belgradu, ei si Bulgarii, sunt singurii architecti in triumphiulu iliricu.

E in adevéru de mirare cum acesti munteni primitivi, cari abia sciv manui creionulu resolva numai cu ajutoriulu istetiei si a talentulu loru inascutu cele mai grele probleme architectonice, precum cladirea de poduri cu mai multe arcuri, cupole de biseric'i s. a. E dreptu ca nu putemu aplica acestoru opere architectonice cea mai stricta mesura critica in privirea puritatii stilului, cu tóte aceste unele din ele, precum biseric'a cu 5 cupole din Semendri'a in Serbi'a, se póte compara prea bine cu cladirile multoru ingineri serbo-germani, cari au studiatu in institute tehnice ba sunt cu multa superióre acestor'a, când tienemu séma, ca unica scóla a Romanulu sunt cunoscintiele transmise din tata in fiu, si când consideramu uneltele primitive cu cari lucréza.

In genere, Romanulu e architectu, zidaru, templaru, s. a. intr'o persóua. Afara de partile de metalu, aduse din strainatate, elu cladesce singuru intrég'a zidire.

Asemenea se bucura de unu renume meritatu cá argintaru si ciselorú; frumósele lucruri de filigranu, care in espositiunea de la Vien'a escitau, cu dreptu cuventu, admirarea despartimentului turcescu, erau lucrate de Macedo-romani.

Cuminti'a nascuta, putemu dice vieleni'a sa, lu-facu propriu pentru a fi mediatoru intre negotiulu din Orientu si Occidentu; Macedo romanulu tiene in manile lui comerciulu continentalu alu Turciei intr'unu modu tot atát de monopolistu, precum Grecii si Armenii tienu comerciulu tiermuriloru marei. Multe firme macedo-romane stau in legatura directa cu cele dantaiau pietie de fabricatiune europeana.

Fara cuventu i-s'ar imputá Macedo-romanului, ca n'are sentiementu nationalu; e din contra de mirare, cum risipiti in oaze intre neamuri cu unu mare trecut istoricu si cu unu viitoriu promitietoriu, ei n'au fost de multu absorbiti de aceste neamuri.

Macedo-romanulu se arata in acést'a privire aprópe atát de tenace cá evreulu; o tenacitate, care castiga si mai multu relief, când tienemu séma, ca nu-i despartu piedeci religióse de vecinii loru.

Desi in prim'a linie Macedo-romanulu gandesce la folosulu lui, totusi elu impartasiesce ur'a contra regimului turcescu, comuna tuturor popóreloru crestine din Turci'a. Astfeliu istori'a luptei de eliberare a Serbiei lu-maresce pe voevodulu macedo-romanu Iancu, care a condusu adeseori pe Serbii din Crain'a la victorie in contr'a Musulmaniloru; unu curagiu plinu de sacrificii au doveditu Macedo-romanii si cu ocasi'a rescólei serbesci dela 1862 in Belgradu.

Cu putieni ani inainte, orasienii macedo-romani aveau simpatii pentru Greci'a, de la care si asteptau eliberarea si cu care voiau se fie uniti. Fie care Macedo-romanu cultu vorbesce fluentu grecesce, deci trimitiendu-si copiii la scólele superióre din Atena, ei erau crescuti in idei pan-elenice si, intorsi acasa, faceau cu zelu propaganda pentru aceste idei. Deci a trebuit se ne surprinda scirea, ca Romanii s'ar fi lepadatu pe neasteptate de Greci si au declaratú Portii supunerea loru leala in modu demonstrativu. Daca miscarea nu se marginesce numai la câtiva politicieni, ci e, in adevéru, mai adunca, atunci i-au succesu póte agitatiunii din Bucuresci de a trezi in departatii Macedo-romani consciinti'a ca sunt de unu neamu cu Romanii dunareni, si hotarirea de a-si pastra mai energicu nationalitatea.

In ce mesura se va fi ivitu scisiunea nu scimu; destulu ca in mostenirea tesalo-epirotica, care i-se va cedá Greciei, acést'a va aflá in Macedo-romani folositóre elemente de cultura si daca i-va tratá cu bunavointia, póte si buni cetatiani.

In ori ce casu nu trebuie se se uite in Pireu cât de multu elenismulu a avutu a multiami patriotismului Macedo-Romaniloru in timpulu resboiului de eliberare, cât de mari merite si-au castigatu in acelu timpu chiar numai o singura familie macedo-romana. Romanulu Sina infiiintia comunitatea gréca din Vien'a si facu colecte pentru insurectiunea grecesca, lucru, la care se cerea multu curaju pe cându traia Metternich care o numiá „cea mai nedemna rebeliune, ce a luminat'o vre-o data sórele.“ Ce a facutu fiulu seu, reposatulu ambasadoru grecescu Sina, pentru ridicarea artelorú si sciintiei in Aten'a prin cladiri si donatiuni maretie, e inca in amintirea tuturoru.

Greci'a actuala numera putieni Romani in partea superióra a riului Aspropotamos; mass'a lorú principala, ocupata cu cultur'a vitelorú, e asediata mai la nord de acestu riu pe o fasie de pamentu, ce cuprinde pólele de sud ale Pindului si ajunge pana la Castori'a ingramadita intre Greci, Bulgari si Albanezi. Oaze romanesce mai mari se afla in siesulu

Musakia, in tîeniturile Berat, Pekin, Elbassan si Cavaia, colonii in se afla aprópe in tóte orasiile tesalo-albanezoma-qedonice; elit'a negutietoriloru acestoru orasie e de nationalitate romana.

In Tracia Romanii sunt in mici oaze lunga Rodope, la Perchtera, Tatar-Cazaric s. a. m. d., in Istoria austriaca sunt intre Monte-Maggiore si laculu Cespiti; in Bosni'a la Sovig langa Tusla; imprasciati in se afla in tóte emporiile, in Panciov'a, Belgradu. Semlinu, Neoplant'a, Pest'a Vien'a s. a. m. d.

E greu de a determina numerulu Macedo-romaniloru, caci sta reu statistica in Turci'a. *Tocqueville* crede, ca in Greci'a sunt 11,000 in partea Pindului 70,000; *Leake* numera 500 de sate romanesci numai in Epir, Tesali'a si Macedoni'a.

Numerulu totalu alu Macedo-romaniloru dupa datele mele, care se voru fi apropiandu de adeveru, e credu de 500,000 de suflete adica 1 (15) a totalitatii poporului romanescu, numerandu pe toti din triungiulu iliricu si pe cei imprasciati prin Austri'a.

E interesantu a constata ca Daco-romanii, pe unde traescu intre rase straine, castiga meru terenu in socotel'a veciniloru loru pe candu fratii loru macedoneni perdu mai cu séma in secolulu nostru prin grecisare, unu procesu care va inceta póte in urm'a desteptarii consciintei loru nationale.

Daca Macedo-romanii ar fi atát de numerosi cá Bulgarii séu cá Grecii macar, esirea loru din pasivitatea de pana acuma n'ar remané fara influentia asupra cartei viitoare a Europei orientale. Dar numericu slabi, ei voru fi, cu tóte calitatile escelente, o figura de esiecu secundara in man'a diplomatiloru respectivi, pentru ca din când in când se fie opusi planuriloru de intardiare ale Greciloru si ale Bulgariloru.

D i v e r s e .

* **O intrebare principiala** ce credemu, ca atinge de aprópe si pre preotimea nóstra s'a decisu dilele din urma in ministeriulu de culte din Budapesta. Preotulu romano-catolicu din Sövényháza in comitatulu Győr a cerutu competentia de biru dela doi israeliti si dela unu evangelicu sub cuventu, ca ei sunt in posesiunea unoru pamenturi cumperate dela catolici asupra caror'a biserica romano-catolica are dreptu realu la servitute. Comitatu a decisu in caus'a acest'a in modu negativu, dicendu cu nu compete biru preotulu dupa sesiunile intrate in mani streine. Apelandu preotulu acesta decisiune la ministeriu acest'a a decisu, ca dá, respectivele pamenturi sunt detórie a solvi competenti'a de biru preotulu romano-catolicu. De aceea credemu, ca ar fi consultu, cá preotii nostri se-se incunoscintieze, pentru ca potu se fia si la noi astfelu de servituti pre pamenturile vendute la ómeni de alte confessiuni.

* **Baronulu Uchatius** generalulu cunoscutu sub acestu nume dupa tunurile inventate de elu, si comandantele arsenalului din Vien'a s'a sinucisu dilele trecute. Motivu alu acestei sinucideri se dice a fi fost o nentielegere cu superiorii sei.

* **Generalulu Leonid'a Popu** a fost numitu dilele aceste siefu alu cabinetului militariu alu Majestatii Sale imperatului. Elu este cunoscutu in tóta armat'a — dice „N. fr. Presse” — cá o capacitate escelinta si unu caracteru firmu si probu. In timpulu ocupatiunei Bosniei a fost siefu alu statului majoru alu trupelor de operatiune, care postu l'a

ocupatu cu onóre si cu succesu. Generalulu Popu este Romanu din districtulu Naseudului I lu-felicitamtu din anima pentru distinctiunea ce i-a fecut'o **Maiestatea S'a** prin incredintiarea unui postu atát de insemnatu.

* **Societatea geografica romana** este invitata se ie parte la espositiunea geografica, ce se va deschide la Venetia in Septembre viitoriu. V-presedintele societatii d. generalu G. Manu apeléza la toti membrii societatii geografice romane, precum si la toti domnii autori si editori de scrieri si carti geografice, si-i róga se binevoiésca a tramite societatii câte unulu séu mai multe esemplare din operile d-loru, precum asemenea si esiantifóne, mustre, din ori-ce produse minerale, cari se voru stringe si espune mai antaiu in sal'a societatii geografice (palatulu universitatii, sala 49) cá in urma se se espedeze la Veneti'a. — Orice tramiteri se voru adresá d-nului secretariu generalu alu Societatii George I. Lahovari. (Bucuresci. strad'a Pensionatului 7.) „G. T.”

* **Corón'a Romaniei** este titlulu unui nou ordinu introdusu de regatulu romanu pentru eternisarea actului incoronării. Decoratiunea ordinului „Corón'a Romaniei” este o cruce cu ramuri egale. Fiacare ramura este de smaltiu rosiiu, avendu imprejur o dunga alba. In mijloculu crucii este unu madalionu cu doue fetie. Partea deasupra contine coroná Regala de otielu pe smaltiu rosiiu, pe o cordea de smaltiu albu este scrisu in partea superióra: „*Prin noi insine*” si in partea inferióra, „14 Martie 1881. Reversulu medalionului pórtá scrisu la medilocu pe smaltiu rosiiu 10 Maiu, si pre cordea alba impregiuru 1866, 1877 si 1881.

* **Alegerile dietali** pentru sesiunea procsima a camerei din Budapesta se voru tiené in orasiulu si comitatulu Aradu in diu'a de 25 Iuniu cal. nou.

* **O brosiura noua** a aparusu dilele acestea in Arad sub titlulu: „A román nemzet romai ere dete és nyelvének latinságáról. Autoriulu acestei brosiure este dlu Dionisiu Pascuti, avocatulu in Buteeni Pretiulu 45 cruceri.

* **Guvernulu Romaniei** a instituitu concursuri de pluguri in Romani'a. Conform regulamentului publicatu in acesta materia prefectulu fiacarui judetiu va ficsá in lun'a lui Septemvre o diua, in carea se voru aduna mai multi cultivatori la unu locu, si voru ará câte o fasiia de pamentu, ér dupa terminare se va pronuncia juriulu.

Premiele, ce le dá guvernulu la unu concursu da plugari judetianu sunt 12 galbeni premiulu anteiu, 8 galbeni premiulu alu doilea si 6 galbeni premiulu alu treilea. La semnulu datu tóte plugurile voru incepe lucrarea. Aratur'a buna trebuie se fia drépta, si cu cât va fi mai drépta, cu atát va fi declarata de mai buna. Aratur'a buna trebuie se fia de o potriua de adenca si de lata in tóta lungimea brazdei. Asemenea la aratur'a buna se recere, ca brazda se fia bine resturnata, adeca partea de deasupra se fia cu totul acoperita de cea desuptu.

Plugarii, cari voru face aratur'a cea mai buna, dupa espicarea data bunatátii ei voru fi premiați pentru acesta iscusintia a loru, ér plugurile, cari voru fi mai bine facute se voru semná, cá se fia chiamate la unu concursu generalu de pluguri, unde la fiacare se va pune si unu dinamomentru, spre a se vedé, cari sunt acelea, cari ceru mai putiena ostanéla din partea vitelor si din partea plugariloru.

* **Multiamita publica.** Societata de lectura a tenerimeî studiôse la institutulul teologicu-pedagogicu din Aradu vine prin acést'a a.sî esprime multiamit'a sa profunda tuturoru acelorû stimati Domni si Dómne, cari au binevoitu a concurge cu ofertele loru maritimóse la imbunatatirea starei materiale a acestei societati, publicandu-se dupa nume flecare domnu cotributoriu si colectante, precum urmédia :

Colectante: Virgiliu Popu teologu. Contribuenti: domnii: Gratianu Popu not. cerc. 2 fl. N. Robu not. cerc., Simeonu Moldovanu, Iacobu Spitzer comercianti si dsior'a Amalia Joldea câte 1 fl., Arseniu Circusiu preotu, Ioanu Jula proprietariu, G. Vancu si Ioanu Chisiu câte 50 cr. (toti din Halmagiu) Nicolau Butariu preotu in Bodesti 50 cr. suma: 8 fl. 50 cr. — Colectante: Petru Cimponeriu teol. Domnii: Ioanu si Iosifu Cimponeriu din Rosia câte 50 cr. suma: 2 fl. — Colectante: Martianu Andru teol. Dn'a Mari'a Popa si dnulu Teodoru Andru preotu din Chisicohu câte 50 cr., dnulu N. Turlea preotu in Dumbravani 50 cr. suma: 1 fl. 50 cr. — Colectante: Georgiu Grozavu pedagogu. Domnu Nicolau Hardutiú si Simeonu Grozavu din Aciutia câte 50 cr. suma: 1 fl. — Colectante: Emilianu Micu teologu. Ilustr. Sa Domnulu Victoru Mihalyi Episcopu gr. cath. alu Lugosiului 5 fl. dnulu Birasescu preotu Lugosiu suma: 6 fl. — Colectante: Petru Fica ped. Ryds. dnu C. Gurbanu protopr. 1 fl. dnu Teodoru Bucatosiu si Mihailu Suciú toti din Buteni câte 50 cr. suma: 2 fl. — Colectante: Ioanu Farasiu ped. Dnu: D. Ionasiu not cerc. Sintesti 50 cr., V. Nicorescu invetiat. Temeresci si V. Mateiu preotu Sintesci cate 30 cr. Adamu Angelu invetiat. Casiova 20 cr. suma 1 fl. 30 cr. — Colectante: Traianu Pacu ped. Dnii: Demetriu Popa preotu, Stefanu Tamasdanu preotu, Stefanu Novacu jude reg., Georgiu Petroviciu si Demetriu Barbu economu din Pecica rom. cate 1 fl. suma: 5 fl. — Colectante: Terentiu Botta ped. Domnu: V. Ignatu adv. 2 fl., V. Popu protopresbit., D. Simai adv., Iosifu Gallu jude reg. si Constantinu Boitiu din Beinsiu câte 1 fl. suma 6 fl. — Colectante: Mironu Olariu ped. Dnii A. Tieranu si Hugo Viener comercianti in Capolnasiu câte 1 fl., V. Olariu preotu, S. Fauru invetiat. I. Callivoda esped. post. din Capolnasiu câte 50 cr., V. Neiculescu inv. Capolnasiu 40 cr., Maesimu Balanu invetiat. Valea mare 70 cr., I. Lupulescu invetiat. Bulza 30 cr., Ign. Bugariu invetiat. Birehisiu, Filipu Dimitriu invetiat. Bacamezeu si Iosifu Murza inv. Capriora cate 20 cr. suma: 5 fl. 50 cr. — Colectante: Iosifu Boceanu ped. Dnulu Vasiliu Voiantiu invetiat. 50 cr. si unu esemplariu din Pedagogia si Metodica de Villom, dsior'a Paulina V. 25 cr. Persida V. 25 cr. Ecaterin'a Voiantiu 25 cr. si Mareta Boceanu 10 cr. — din Utvinu — suma: 1 fl. 35 cr. — Colectante: — Antoniu Tuducescu ped. Reuniunea invetiatoriloru din Lipova 1 fl., Rvs. dnu Ioanu Tieranu protopresb. Cristoforu Giuchiciu, si Georgiu Fogarasi din Lipov'a cate 1 fl., Desideriu Borbola advocatu Lipov'a 2 fl., G. Marienescu teol. abs., Constantinu Craciunescu invetiat. si Aur. Micu câte 40 cr. Georgiu Bocu Sistarovetiu si Georgiu Popa din Chelmacu câte 20 cr. suma: 7 60 cr. — Colectante: Nicolau Crasimariu ped. Dnii: Procopiu Martinu preotu, Vincentiu Cernetiu invetiat, Dionisiu Adamu preotu si Szimu câte 50 cr. Petru Munteanu epitropu si Ilie Munteanu câte 30 cr., Iosifu Ceosa econ. Vincentiu

Iovanelu economu, Efta Cozma, Georgiu Calusieru si Vin. Belintianu economi cate 20 cr. Ioanu Ilieviciu 35 cr. Ioanu Libra scolariu 10 cr. si Ioanu Rosiu economu 10 cr. (toti din Mosnitia suma 4 fl. 15 cr. — Colectante: Ioanu Crainicu ped. — Dnii: Ioanu Popescu not., Ioanu Dobosiu invetiat. si Comun'a bis. Nadabu câte 1 fl., fratii Georgiu, Petru si Corneliu Mladinu 1 fl. si Ioanu Mladinu din Macia not. 50 cr., Ioanu Popoviciu, Georgiu Crainicu si Teodoru Cefanu preoti in Nadabu cate 40 cr. suma: 5 fl. 70 cr. — Colectante: Georgiu Calo ped. Dnii: Acsentie Chirila invetiat., Dimitrie Ardeleanu maestru, Ioanu Marcusiu economu, Petru Laczkó adj. not, Iosifu Besanu, Georgiu Calo, Melentiu Veresiu, si Georgiu Crisianu maiestrii câte 50 cr., Ioanu Cornea stud. si Meskuz Georgiu economu cate 1 fl., Georgiu Gubasiu stud. si Petru Albu maiestru cate 30 cr., Moise Siladi comere., Ioanu Champianu, N. Rusu si Georgiu Anuleu economi cate 10 cr. (toti locuitori in Giul'a) suma: 7 fl. Colectante: Iosifu Moldovanu ped. Dnii Dimitriu Mihalescu si Sava Gaiceanu maiestrii Aradu cate 60 cr. suma: 1 fl. 20 cr. — Colectante: Aureliu Jurca ped. Dnii: Mihailu Jurca preotu si Stefanu Pilcoviciu Cladova cate 1 fl., Dsiór'a Lucretia si dna Elena Jurca din Cladova si Ana Milosiu din Aradu cate 20 cr., Traianu Jurca scolariu, Kohn Adolf si Aug. sodalu comere. cate 25 cr., Adam Dascalu si T. Suja din Cladova cate 10 suma: 3 fl. 55 cr. — Colectante: Aureliu Papu teol. Dnii: Paulu Papu preotu si Ladislau Nyári not. cerc. Cumanesci cate 1 fl., Martinu Sclangier Hasimasiu si Z. Munteanu preotu Mediesi cate 50 cr., Traianu Papu stud., Ambrosiu Papu preotu Grosi, H. Friedman Beliu, Paulu Cica Hasimasiu si V. Ochisiu economii cate 20 cr., Ales. Buriianu adj. not. Cumaestii si Georgiu Leucutia preotu Beliu cate 40 cr. suma: 4 fl. 80 cr. — Colectante: Teodoru Fauru ped. Dnii: Demetriu Marcoviciu preotu Sieitinu si Stefanu Draganu economu Sieitinu cate 2 fl., Iuliu Bogdanfy advocatu Macau, Iust. Tauceanu adj. not. Nadlacu, Ioanu Rusu not. Nadlacu, Vincentiu Marcoviciu preotu Nadlacu, Mihailu Siarbanu jude la Tribunallu reg. Segedinu, Aureliu Petroviciu advocatu Nadlacu, Emanuilu Kaufman Sieitinu si L. Marcoviciu adj. not. Sieitinu cate 1 fl., M. Chicinu invetiat. Nadlacu, Ioanu Siclovanu economu Sieitinu, Petru Mesarosiu, Petru Stanca economu Sieitinu, G. Romanu invetiat. si Paulu Mercea preotu Sieitinu cate 50 cr. suma: 15 fl. — Colectante: Iulianu Vuia. Dnulu Vasiliu Stancu 30 cr. economu in Fibisiu suma 30 cr. sum'a totala: 89 fl. 45. cr. Aradu la 9 Iunie 1881. nou. Stefanu Pappu cas. societatii Ilie Balta secr. subst.

Concurs.

Pentru deplinirea postului de capelanu temporalu de class'a a II-a, langa veteranulu parochu din *Dragoesci*, — protopresviteratulu Hassiasului, — prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe 28. Iunie st. vechiu a. c.

Emolumintele suntu un'a jumetate din sesiunea parochiala; si jumetate din tóte venitele stolari si birali usuate acolo, dela 224. Nri de case.

Doritorii, cari voru reflectá la acestu postu, au se-si nainteze petitiunile loru, instruite conformu prescrielorû statutului organicu, si adresate comite-

tului parochialu, la parintele protopopu Georgiu Cratiunescu in Belintiu; avendu densii in vre-o duminica ori serbatore a se presenta in biserica din locu, spre a-si areta desteritatea in cantari ori cuventari bisericesci.

Dragoiesci, 24. Maiu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **G. Cratiunescu**, m. p. Ppopu.

Pentru intregirea parochiei vacante din comun'a **Lazu**, protopresbiteratu B. Ineului cottulu Aradu se escrie concursu *pana in finea lunii iunie* a. c. st. vechiu.

Emolumintele sunt:

- a) $\frac{1}{2}$ sessiune de pamentu de calitate buna, si 2. chinepiste.
- b) 2. fonduri intravilane.
- c) biru dela 100 Nre de case cate un'a mesura de cucurudiu sfarmatu.
- d) stolele indatinate; despre quartiru preotiescu se va ingrigi comun'a.

Dela recurenti se cere calificatiune pentru parochia de clasa a III. si a se presentá in vre-o duminica, séu serbatore la sant'a biserica pentru a se face cunoscutu poporului.

Doritorii de a ocupa acésta parochia au se-si trimita recursele sale instruate conformu stat. org. pana la mai susu indicatulu terminu, oficiului protopopescu alu B. Ineului in Boros-Jenó.

Lazu, 25. Maiu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea**, m. p. Ppresbiteru.

Pentru ocuparea parochiei vacante gr. orient. din **Giul'a-germana**, in Protopopiatulu Chisineului se escrie concursu cu terminu de alegere pe **24 iunie st. v.**

Emolumintele sunt urmatoarele:

1. 40 jugere pamentu aratoriu.
2. Unu lantiu pamentu pentru legumi.
3. Birulu preotiescu dela 30 de case cu 60 patrare de pamentu, cate un'a vica de grâu de unu patrariu; éra dela 130 de case cate o jumetate vica de grâu, dela lacai 50 cr.
4. Stólele si anume:
 - a) Pentru cununia cu logodna, vestirile, relatiiune, fundatiune si a Dlui Protopopu 6 fl. v. a.
 - b) Pentru inmormentarea prunciloru pana la 7 ani 1 fl. 50 cr.
 - c) Pentru inmormentarea indiviidiloru preste 7 ani:
 - d) Dela cei avuti (clas'a I.) prohodu, punerea in cosingiu, trei evangelisti, predica, ertatiune, 6 evangeliu pe drumu, deslegare, evangeli'a lui Lazaru 12 fl. v. a.
 - e) Dela cei cu avere de midilocu (clas'a II.) prohodu, unu evangelistu, predica, ertatiune, 4 evangeliu pe drumu, deslegare, evangeli'a lui Lazaru 8 fl. v. a.
 - f) Dela cei mai seraci (clas'a III) prohodu, ertatiune, 2 evangeliu pe drumu, deslegare 5. fl. v. a.
 - g) Pentru unu estrasu familiaru in caus'a asentarei séu in cause private, séu si in casuri mortali 1 fl. v. a.

Tóte celelalte functiuni dupa cum arata stóla.

5. Cas'a parochiala cu 3 chilii, culina, 2 camere, grasdu, si colna pentru lemne, tóte acoperite cu sindila.

Se obsérva ca alegendulu preotu va fi indatoratu ca conformu §-lui 8 din Regulamentulu pentru parochii — intrunu anu de dile dela mórtea preotului, adeca: pana cu finea lui Ianuarie 1882 se inparta in jumetate tóte beneficiile parochiali cu veduv'a si orfanulu remasu de parochulu defunctu.

Recurentii sunt avisati cá recursurile instruite cu testimoniu despre absolvirea aloru 8 clase gimnasiali testimoniu de maturitate si testimoniu de calificatiune clas'a prima, pana la 23 Iunie se le substérna la Dlu Protopopu tractualu Petru Chirilescu in Chitighazu (Kétegyháza); éra pana la terminulu defiptu pentru alegere se se presenteze la biserica pentru a-si areta desteritatea in cantari si oratorie.

Datu din siedinti'a com. parochialu gr. orient. din Giul'a-germana la 10 Maiu 1881.

In contielegere cu mine: **Petru Chirilescu**, protopresbiteru.

In urm'a ordinaciunei Veneratului Consistoriu de dto 21/III. 1881 Nr. 171 se deschide concursu pentru intregirea vacantei parochie din comun'a **Ghermanu**, protteratulu Versietului cottulu Timisiului cu terminu de alegere **14-lea iunie a. c.**

Emolumintele sunt:

1. Una sessia de 36 jugere de pamentu aratoriu classa I-ma comosata.
2. Stóla indatinata dela 70 de case si dele 15 case din fili'a Jamulu mare.
3. Quartiru liberu cu gradina.

Fiindu acésta parochia de a II. clasa doritorii de a recurge sunt avisati a-si trimita recursele sale Reverendissimului Domnu protteru Ioane Popovicu Mercina per Varadia totudeodata au a se presenta in vre-o duminica séu serbatore in santa biserica pentru de a-si areta desteritatea in cantari si oratie.

Ghermanu in 10/5 1881.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu Dlu protopresbiteru tractualu.

Pentru parochi'a de class'a III. **Meragu**, inbinata cu postulu invetiatorescu in tractulu Beiusiului, amesuratu incuviintiari Ven. Consistoriu oradanu din 25. febr. 1880. Nr. 107. B. se escrie concursu cu terminu de alegere pe **7. iunie a. c.** Duminec'a tuturu sántiloru.

Emolumintele sunt ca la preotu: a) pamentu parochialu de 3 cubule semanatura. b) 50 mesuri cucuruзу. c) stólele indatinate;

Er salariulu invetiatorescu: 7. cubule de bucate; 44 fl. bani gata; 6 orgii de lemne; doue mesuri de pasula, si 50 portiuni de fênu si atâtea de paie.

Recurentii vor avea a-si tramite documentele sale pana la terminulu indicatu la subscrisulu.

Beiusiu, in 11. Maiu 1881.

Pentru comitetulu parochialu.

Vasilu Papp, m. p. Protopopulu Beiusiului.